

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня розміщені в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Мані.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ХТО ТАКІ ПЕПЕСІВЦІ.

Пепесівцями в Польщі називають членів Польської Парті Соціалістичної — від перших букв цієї назви П.П.С. Але не зашкодило б провідників цієї соціалістичної партії називати замість пепесівцями — пеголоводцями. Хоч голови у них людські, та натура у них собача. Кожний, хто на вишому місці “У.Р.В.” перечепає стадо про порядок пепесівців у Варшаві підчас першотравневої демонстрації, згодиться з нами, що вони на таку назву заслуговують. Трагедія тут якраз в тому, що до П.П.С. належать так само й робітники, які до Комуністичної Парті. І ці робітники також демонстрували в день пролетарського свята, як і комуністичні робітники. І замість злучити свої сили разом проти спільного ворога, вони, озброєні патріотизмом та революціями, на автомобілях, допомагали поліції бити та арештувати комуністів і вагали тих, що були в комуністами. А це за те, що комуністи відкинули дієво визвольні гасла, а пепесівці домагалися лише повороту до армії Пилсудського.

Нині Пилсудські вже припинив не тільки до армії, але й до глади. В Польщі править вже речник П.П.С. — партії, що називає себе робітничою, що за масів дарує була невольною революційною. Але нічого їй від той партії працюючим Польщі сподобався. Вона не була ще цим владі, а вже розстрілює за робітників. А тепер ще гірше буде над ними знущатися. Дивно лише, що Галер і інші “розові шпальти” стоять в опозиції до Пилсудського. Адеж-ж Пилсудські, до правди, сінає польську шляхту перед дієвою революцією, до якої вона пішла Польщу своєю злодійською господаркою. Не збротіть проти Пилсудського повинна польська шляхта, а величати його. Це є польський Ноже, що сілєю задрених пепесівських провідників робітників, а головою армії, спасе хот тимчасово польську шляхту перед пролетарською революцією. Тимчасово. Бо революція в Польщі надвигається. І тоді перші перед пролетарським судом стануть за свої чорні діла неоголошувачі П.П.С.

РОБІТНИЧЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО ПІДГОНІТЬ ПАТРИОТІВ.

Колі-б так не було Робітничого Запомогового Товариства, щоб його не пошканили були до життя самі об'являти, в яких живе робітничтво, то його треба було-б вдумати бодай лише для того, щоб воно було бачком в руках працюючих на різкі патріотичні допомогів організації. Довгі роки фонду існує в Злуч. Державах допомогова організація Український Народний Союз. Існує просто як аккураційне товариство, збирає з людей гроші, складає в банку, дає роботу великому куртові українських навік та понів, видає щоденно газету “Свобода”, яку наспівно за гроші своїх членів накідає їм і в якій не, що робітниче, поступове, екажемо лас — існує, кажемо, вже довгі роки ця допомогова організація, але про дієво широку допомогу своїм членам до цього часу не дбала. Хвилялася вона не давно, що має вже в банку около шістора мільона доларів. Що-й не казати, сума козаськашня. Але що а того? Які завдання і цілі той організації? Звичайно, вмер член, його поховали, зібранісь члени з відзнаками на грудях. А як мається справа з отими старими, нездібними до праці, окарічними членами, які з дітьми — сиротами померлих членів? Про це керівництві той організації й не думали, або хоч думали, то вперед членством про це мовчали. Мовчали, бо, мовлячи, краще й не нагадувати та готові долари до банку складати. А членство само-й не додумувалося, щоб піддати про своїх старих і немощних членів.

Аж припинило до життя Робітниче Запомогове Товариство в Канаді й підняло собі патріотичну організацію. Як відомо, на останній своїй конвенції Р.З.Т. Ухвалило оподаткувати своїх членів по 50 центів річно й так створити фонд для збудовання притуку для старих і окарічлих, нездібних до праці, своїх членів та дітей-сирот, що втратили своїх родичів. Ухвалило й почало переводити цю ухвалу в життя, зібравши фонд на так гарну ціл. “Укр. Роб. Вісті” писали свого часу, що ні одна з українських допомогів і ніяких інших, організацій про це ще не подумала. Ніде ще між українським населенням, по цей бік океану такого притулку нема, хоч десятки літ існують вже тут допомогів організації, які хвилялися, що мають мільони доларів в банку. Але яка користь з тих мільонів старим членам організації, що ці мільони десятками років складали, а на старість без праці, куска хліба й без притулку пропадали? Чому ці старі грошовиті допомогів організації до цього часу про цей бік допомогів своїм членам не подумали? Не знали, забули, чи не бачили їх положення? Знали вони й бачили, але мовчали, бо своя сорочка ближча до тіла. Бо вони політикували, дбали про Петрушевича, Целезького, що те, щоб сто тисяч доларів їм зібрати. А коли почули, що Робітниче Запомогове Товариство в Канаді порушило справу збудовання притулку, заворушилися й рідні родителі Українського Народного Союзу в Злуч. Державах. Не знаємо, чи самі вони заворушилися, чи члени їх натиснули, знаємо тільки, що коли-б Робітниче Запомогове Товариство їх не підняло, вони-самі не надумалися-б. А так от, хотіли чи не хотіли, мусіли паян з Укр. Народного Союзу загонити на шпальтах “Свободи” про збудовання притулку для старих, окарічлих своїх членів та для осиротілих дітей. Точнісінько, як Робітниче Запомогове Товариство. Ми зовсім не в проти того, що ця стара допомогова організація, а шістора мільон доларів в банку, запанчила собі в молодого Робітничого Запомогового Товариства план збудовання притулку. Ні, ми навіть раді тому. Але це також свідчить,

що не всі допомогів організації дієво дбають про допомогів своєї членам. Це також свідчить, що робітничі допомогів організації потрібні хоч-би для того, що шире допомагаючи своїм членам, вони підготинуть до роботи й інші організації. Тепер бачимо це на досвіді. Молоде, два і пів-річне Робітниче Запомогове Товариство підняло до роботи старий, старий Український Народний Союз з Злучених Державах. Оскільки нехай скорше Р.З.Т. збере гроші й збудує притулок, а побачимо, що й інші українські допомогів організації почнуть будувати притулки. Така вже їх врода.

РАДЯНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

Київська “Пролетарська Правда” з 28. квітня в редакційній статті пише ось що про радянсько-німецький договір: Радянсько-німецький договір підписаний. Про його величезну вагу для Радянського Союзу найкраще можна судити по тому, як поставилися до цього акту буржуазні політичні дієви інших країн. Він справді бо порушує інтереси тих, що хочуть мати цілковитий простір для боротьби з Союзом Радянських Соціалістичних Республік. Мобілізує всю громадську думку проти радянсько-німецького договору, буржуазна преса тумачила цей акт, як такий, що криє в собі таємні плани, скеровані проти ітих держав. Вона, очевидно, китут, як і завжди, мирити наші політичні міроприємства своїм власним аршином. Досі ніде не опубліковано польсько-румунський договір, не опублікувалися й інші буржуазні договори, що складаються останніми часами. Це тому, що ті договори справді збудовані на воєнних машинах. Радянському урядові-ж нічого критися з тими цілями, які він переслідує в своєму договорі. І договір опублікується.

Радянський Союз прагне миру. Тому він склав такий договір з Туреччиною, тому він веде переговори з Прибалтійськими державами, тому він згідний на такі-ж переговори з усіма іншими державами. І цим самим Радянський Союз найбільше робить для гарантії європейського миру. Чим більше буде відкинуто імперіалістичної реакції в Європі, тим стає меншою загро-

за майбутньої війни. З цього погляду Радянський Союз єдиний і творить справу миру в Європі, а не Ліга Націй. Ліга Націй насамперед не в силі, та й не має такого наміру, щоб однаково забезпечити інтереси всіх націй. Остання Женевська з'єсія як раз показала протилежне, а саме, що в протиріччя самої Ліги критається небезпека конфлікту між ріжними державами. Льокарський договір, очевидно, так само не є заряддя миру. Інакше, буржуазні політики не повинні були-б так галасувати про те, що радянсько-німецький договір іде проти Льокарського договору.

На Німеччину агітація політиків інших держав не вплинула. За відомостями, що-ж їх маємо, радянсько-німецький договір зустріє підтримку з боку всіх політичних груп у комісії нім. рейстагу. Звісно, кожна група підходила до цієї справи з погляду своїх власних міркувань. Але-ж та єдиність, яка виявилася з боку представників ріжних суспільних верств Німеччини до радянсько-німецького договору, свідчить про те, що після Женеві Німеччина до певної міри протвердила зрозуміла, що західна орієнтація не дає ї гарантії проти тих намірів, які є до неї, як слабшої сторони, в таких держав, як Англія й Франція.

Отже, радянсько-німецький договір є справді акт миру, з якого природно повинні бути незадоволені всі імперіалісти, що хочуть мати вільні руки для воєнних авантур. Радянсько-німецький договір — це також великий чинник на шляху установа міжнародного становища С.Р.С.Р.

Ну, даруйте, але ми ніяк не можемо повторити того-ж слова, хочби навіть за “Українським Голосом”. Хоч папір його втримає, але... хай-це в греко-православному “Укр. Голосі” сокопиться. У так, знаєте, мікантике міське “Укр. Голос” скинув Українців, Білорусинів, Литовців, Німців і Польків з Жидками, що “ні пером його описати, ані в казці сказати”. У так місце... у так... Краще купити собі “Укр. Голос” з 19. травня й самі перечитайте. При людях не читайте.

Дурнота, чи підлота? Так перша наша спроба зачитувати з української преси шось про сучасні події в Польщі — стрінулася на шпальтах “Укр. Голосу” з таким, перед чим люди й носа затикають. Це відбило нам охоту заглядати до інших жовтоблакітних канадійських газет. Цур їм. Беремося таки за європейську буржуазну пресу. Там так не раз наткнулися на такі дивовижні виробки, що хоч христіся, або пльонь та відступися. Ось маєте взірць. Велика французька буржуазна газета “Тан”, щоб заспокоїти французьке громадянство подіями в Польщі, що розвивалися ще перещ повстанням Пилсудського, вмістила велику статтю про Польщу, в якій опис як змальовує положення в ній: “Можна було-б заперечити, що становище линається все-ж хвилююче, бо час від часу надходить звістки про робітничі маніфестації (?), що відбулися притом останнього часу в Каліші, Стрию, Любліні. Ші шикетні (!?) зрештою природні в країні, де є багато безробітних. Шо в двох чи трох містах 5 або 6 соток якісь задріарів, підбурені злидцями, безро-

бітими... та професійними агітаторами, домагають трохи зашаро до допомоги коло пошемань віських дум, це ми вже бачили і де-інде, не лише в Польщі і з значно покванітними наслідками”.

Чуєте, що каже буржуазна газета? Розстріли в Каліші, Стрию, Любліні безробітних, це для неї інциденти! А далі та буржуазна газета пише, що демонстрації безробітних, це справа агітаторів, а розстріли — це дурничка, бо ціл робітничі класа в Польщі виявляє “ширий патріотизм” та дає “тиснчі доказів своєї прихильности до сучасного публічного порядку”.

“Тан”, не довго думаючи, наводить докази: в Лодзі робітники, наперекір навіть законовій країні, згодилися на продовження годин праці в Сосновицях самі робітники згодилися знизити свою заробітну платню з патріотизму до... властителя фабрики; в Варшаві робітники збирають між собою гроші, продають свої дорогостинності (!?), щоб лише помігуть властителям купити сирівці для фабрики...

КРОВАВИЙ 1. ТРАВЕНЬ У ВАРШАВІ.

Нижкі приготування з боку поліції та дефензиві з метою не допустити до виступу комуністів 1. травня не мали успіху. Антисоветські першотравневі арештовані, ані кордоном пішої та кінної поліції не могли перешкодити зібранню на Театральній площі кількості тисяч масових робітників-комуністів. Слуде відмітити, що поліція кинувлася на похід, що приймається з робітничих кварталів через вул. Електоральну й Банкову площу, і на різі Електоральній площі та кінної поліції намагалася відібрати стіг (фабрика Ляльона), то робітники спритивилися, відперли атак і передерлися на Театральну площу. На Театральній площі комуністи заняли половину площі — проти ратуша — перед входом до Великого Театру. З двох нашідило збудованих трибун промовляли представники варшавських комітетів Комуністичної Парті Польщі, Союзу Комуністичної Молоді та комуністичні послі — Варські і Сохашкий, а також представники жіночого відділу К. П. П. І представник лівої профсоюзів Біля них з іншої трибуни промовляли представники варшавського комітету К.П.П. два стіги С.К.М., дадше — робітників найбільших варшавських фабрик. Далше — ніякі професійні спілки з прапорами. Серед товни “багато пляктив з написами: “Слава героям, що впали в боротьбі з провакацією”, “Домагаємо звільнення політичних в'язнів”, “Хай живе Польська Радянська Республіка”, “Хай живуть Злучені Держави Соціалістичної Європи”, “Молоде Комуністичне! Закладай секції робітничої молоді”.

Про промову комуністичних послів ухвалено серед горячих окликів, резолюцій. Везоди дунали оклики: “Хай живе робітничо-селянський уряд!”, “Геть з фашизмом! Хай живе єдиний робітничий фронт!”, “Домагаємо звільнення політичних в'язнів! Геть з угодою!” Грімте теж дунув оклик: Хай живе “Ляньцукі!” Настрій серед учасників демонстрації був незвичайно міцний і ентузіастичний.

З другого боку площі промовляли під охороною торговельних самоходів — під прикриттям боюок — промовці з П.П.С. Аранжерів пепесівської демонстрації перестаршла ма-будь величезна більшість комуністичних демонстрантів і вони постановили за всяку ціну не дати змоги комуністам до походу через місто.

Як тільки похід рушив з Театральної площі, почала накататися на робітників-комуністів бойка П.П.С., а пепесівська міліція на автомобільях озброєна в падуці і револювері відтінала комуністичні маніфестації дорозу з Театральної площі, на яку відтінала вже з іншого боку поліція. Першими жертвами бойки П.П.С. були студенти з “Життя”, на яких бойка напала з палицями і відобрала стіг. Голова варшавського осередка “Життя” Мечислав Вонгровскі був побитий до втрати притомности. Окриваделеного переважала скоря поміч, а потім арештувади його політична поліція. Накоди однак за пепесівським походом рушили комуністичні сили — бойка П.П.С. почала ганьбити та бити палицями робітників комуністів. Появилися окриваделені — лиця жертв терору пепесівських палкарів. Гнів в масах ріс і збільшувалася. Але не дивлячись на це, відповідь на всі ці хулганства не переходила за оборону палицями перед нападцями.

Самоходи з пепесівською міліцією їхали з задю походу П.П.С. На Краківському передмісттю, коло садочку Гувера, бойкари примитили, що комуністична маса, користуючись ширшим простором вулиці, передітається все таки вперед. Тоді впали з пепесівських автомобілів перші вистріли в безборонію товпу. В тому місці впав трупом робітник фабрики “Парові”, яка йшла з комуністами, Олександра Качинський. Серед робітників багато ранених. В бічних вулицях серед прохожих — Палініка. Але між тим значна частина робітників комуністів передерлася однак через границю пепесівських автомобілів і дозбрив кусок дороги йшла зі спіягом “Інтернаціоналу” через Краківське передмістя і Новоий світ. На відгомін цього співу та оклики: “Хай живе польська радянська республіка”, наспіли з боку автомобілів з бойкою П.П.С. Напроти міністерства залізниць влада друга салва вистрілів. Впав смертельно ранений робітник-комуніст Іван Гавлик. Перенесли його до аптеки Мутнянського, де сконав в присутності дружини. Третю і остяню салву дала бойка П.П.С. на місці історичного злочину фашистів їх рідних підперевників на площі Трох-Хрестів. Пепесівські кулі положили тут трупом на місці робітника Густава Вудля, багато інших ранили. Загалне число ранених доходить до 30. Решту зробила поліція, яка розганяла шаблями і прикладами людей, які навіть виходили з сусідніх воріт, арештувала на право й на ліву, і не торкаючі тільки справжніх вивувавших братовбивчої боротьби — бойки П.П.С. Пепесівський похід, спокійно, серед окликів “домагаємо повернення маршала Пилсуд-

ського до армії”, продовжував в скількості від чола до кінця походу 17 мінут. Отверав його посол з П.П.С. Яворовскі і начальник з виділу беззачинства при державному комісаріяті (теж пепесівський) Гожеховскі. В Лодзі приймала участь в демонстрації кількостячячя товпа робітників комуністів. Промовляв посол з комуністичної фракції союму Приступа.

КОЛЮЧКИ.

До Москви прибула делегація консервативних послів англійського парламенту. Голова делегації Нелсон заявив, що в політичних і громадських колах Англії є глибоке незрозуміння того, що твориться в С.Р.С.Р. А по мой думці Нелсон глибоко бреше. В тих колах Англії, а яких походить Нелсон, є розуміння, нема лише хотіння. В Німеччині стався вибух фабрики, що виробляла порошок. Сама природа розбурює. Турецький парламент внасигнував 40 мільонів доларів на закупів амуніції. Отак парламенти закуплять всю амуніцію, не буде чим озброювати армії і тоді хоч не хоч будемо мати розбурюєних.

Українські патріоти в Торонто пошукують за Мірославом Січинським. Кажуть, що як чкурнув він з Торонто, дистанши від робітників відправу, то й чурка за ним пропала. “Укр. Роб. Вісті” писали, що докучили Пилсудському дивитися, як шляхта краде народні гроші, а його не допускає і він збунтувався. Тепер телеграми кажуть, що Пилсудські озброїно силою захопив польський державний банк і забрав з него гроші.

Рипиндя забула, що вона в редакції “Укр. Голосу” — а думаючи, що вона між перекучнись на це, відповідь на всі ці хулганства не переходила за оборону палицями перед нападцями. Самоходи з пепесівською міліцією їхали з задю походу П.П.С. На Краківському передмісттю, коло садочку Гувера, бойкари примитили, що комуністична маса, користуючись ширшим простором вулиці, передітається все таки вперед. Тоді впали з пепесівських автомобілів перші вистріли в безборонію товпу. В тому місці впав трупом робітник фабрики “Парові”, яка йшла з комуністами, Олександра Качинський. Серед робітників багато ранених. В бічних вулицях серед прохожих — Палініка. Але між тим значна частина робітників комуністів передерлася однак через границю пепесівських автомобілів і дозбрив кусок дороги йшла зі спіягом “Інтернаціоналу” через Краківське передмістя і Новоий світ. На відгомін цього співу та оклики: “Хай живе польська радянська республіка”, наспіли з боку автомобілів з бойкою П.П.С. Напроти міністерства залізниць влада друга салва вистрілів. Впав смертельно ранений робітник-комуніст Іван Гавлик. Перенесли його до аптеки Мутнянського, де сконав в присутності дружини. Третю і остяню салву дала бойка П.П.С. на місці історичного злочину фашистів їх рідних підперевників на площі Трох-Хрестів. Пепесівські кулі положили тут трупом на місці робітника Густава Вудля, багато інших ранили. Загалне число ранених доходить до 30. Решту зробила поліція, яка розганяла шаблями і прикладами людей, які навіть виходили з сусідніх воріт, арештувала на право й на ліву, і не торкаючі тільки справжніх вивувавших братовбивчої боротьби — бойки П.П.С. Пепесівський похід, спокійно, серед окликів “домагаємо повернення маршала Пилсуд-

Хай вже Подзків та Жидів Рипиндя занхала в такє “іскультурне” місце. Але за шо-ж Українців, Білорусинів, Литовців? Головно за шо Українців? Питаєте, читачу, куди вона спакувала всі ці народи? Прочитайте собі редакційну статтю “Революція в Польщі” в “Укр. Голосі” з 19. травня, а дізнаєтеся. Якщо будете читати в гурті, то читайте тих, щоб не паризити себе на неприємности.

“На основях родового гетьманства” отумани “Січ” з Шіакого розіслали до “високодостойних добродіїв” обидники, в яких кажуть, що без чеків, хоч би на “найменшу суму”, саме “родове гетьманство” пса варта. Тож заклякують — присилати ім чекі, а вони будуть за них дурити чекоприсилатів “родовим гетьманством” на шпальтах “Січ”.

Як довідуюмося з “комунікату центра” в Йорктоні, то шіаговецька централь січєя визна-ла монополю на всі коляди в Канаді. Хоч колядувати — плати процент до Шіакого на “родового гетьмана”. Отак йорктовська централь 170 доларів заколядувала, то з них 55 дол. проценту на “родового” до Шіакого послала. Скаржитися йорктовська централь, що 55 ліст в справі коляди на “родового” по Канаді розіслали, то з них 3 вернуло чистих, а 35 не вернуло ні чистих, ні нечистих. Прийдеться “родовому” лізти туди, куди “Укр. Голос” зіпхав населення Польщі.

Куркуленко.